

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 22 czerwca 2016 r.

Wnioskodawczyni A. K. wnioskiem z dnia 30 kwietnia 2015 r. domagała się podziału majątku wspólnego zgromadzonego w trakcie trwania związku małżeńskiego z uczestnikiem M. K.. Wniosła o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi: spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) znajdującego się w budynku nr (...) na osiedlu (...) w W. w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej w W. wraz z przynależną piwnicą; samochód osobowy marki T. (...) o nr rej. (...) oraz sprzęt fotograficzny. Jednocześnie wnioskodawczyni domagała się rozliczenia dokonanych przez nią nakładów z jej majątku odrębnego na majątek wspólny w wysokości 2.382 zł. Co do podziału majątku wniosła o przyznanie majątku wspólnego na rzecz uczestnika z obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawczyni kwoty 156.191 zł. Ponadto domagała się rozliczenia środków pieniężnych zgromadzonych przez uczestnika na rachunku bankowym(k. 1-2).

Uczestnik M. K. w odpowiedzi na wniosek podał, że w skład majątku wspólnego wchodzi jedynie spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu oraz samochód – wskazane przez wnioskodawczynię. Uczestnik domagał się rozliczenia nakładów jakie poniósł w czasie trwania małżeństwa ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny o wartości 58.628 zł oraz po ustaniu małżeństwa o wartości 3.404,76 zł. Wniósł także o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym w stosunku 36,5% na rzecz wnioskodawczyni i 63,50% na rzecz uczestnika. Zaakceptował zaproponowany podział majątku przez przyznanie składników majątkowych uczestnikowi z obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawczyni jednakże w wysokości 84.790,01 zł. Na uzasadnienie wskazał, że spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego zostało nabyte częściowo ze środków pochodzących z majątku osobistego uczestnika. W odniesieniu do sprzętu fotograficznego, potwierdzając fakt nabycia go w trakcie trwania małżeństwa zarzucił, że stanowi on składnik jego majątku osobistego z uwagi na zaspokajanie jedynie jego osobistych potrzeb. Zgłosił również, że przedmiotem postępowania objęte powinny być środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym wnioskodawczyni w bliżej nieokreślonej wysokości (k. 22-34).

W piśmie z 20 października 2015r. wnioskodawczyni sprzeciwiła się ustaleniu nierównych udziałów w majątku wspólnym stron oraz rozłożeniu spłat uczestnika na 10 rocznych rat, podając, że zarówno rodzice wnioskodawczyni, jak i uczestnika czynili darowizny pieniężne na rzecz stron (k. 411-413).

W odpowiedzi, uczestnik pismem z dnia 6 listopada 2015r. zarzucił, że środki zgromadzone na polisach (...) OFE (...) należą do jego majątku osobistego (k. 417-423).

W piśmie procesowym z 17 maja 2016r. sprecyzowanym pismem z dnia 22 czerwca 2016r. uczestnik domagając się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 6.650,59 zł wniósł o ustalenie, że po rozwiązaniu małżeństwa stron poniósł nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 13.301,19 zł (k. 738-739, k 790-791).

W odpowiedzi na stanowisko uczestnika wyrażone w piśmie z dnia 17 maja 2016r., wnioskodawczyni wniosła o oddalenie zgłoszonego żądania (k. 785).

Bezsporne w niniejszej sprawie pozostawały następujące okoliczności:

A. K. i M. K. zawarli związek małżeński w dniu (...) Wyrokiem z dnia 9 stycznia 2015r., sygn. akt XI C 3186/14, prawomocnym z dniem 31 stycznia 2015 r., Sąd Okręgowy w Krakowie rozwiązał przez rozwód małżeństwo zawarte między wnioskodawczynią a uczestnikiem.

Wnioskodawczyni i uczestnik nie zawierali małżeńskich umów majątkowych.

W skład majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) o powierzchni 61,1 m⁽⁽²⁾⁾, z przynależną piwnicą, znajdującego się w budynku nr (...) w W. na os. (...). W skład majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika na dzień ustania pomiędzy nimi ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej poza prawem do lokalu określonym powyżej wchodził samochód osobowy marki T. (...) o nr rej. (...)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dwa lata po zawarciu małżeństwa, w dniu 28 sierpnia 2003r. M. K. i A. K. nabyli na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego w budynku nr (...) na os. (...) w W. oznaczonego nr(...) składającego się z trzech pokoi, kuchni, przedpokoju, łazienki i wc o łącznej pow. 61,10 m² oraz przynależnej piwnicy o pow. 8 m² za cenę 90.000 zł. W akcie notarialnym strony wskazały, że cena nabycia pokrywana jest ze środków stanowiących ich majątek dorobkowy. W istocie cena nabycia lokalu została pokryta w zakresie kwoty 5.376,20 zł z dwóch lokat terminowych założonych przez M. K. w dniu 28 lipca 1998r. oraz w dniu 15 grudnia 2000r., a zamkniętych w dniu zawarcia umowy sprzedaży lokalu. Dalsza część zgromadzonych środków w wysokości 7723,21 zł stanowiła wkład mieszkaniowy w Banku (...) S.A. w K.. Pozostałe środki w kwocie 76.900,59 zł pochodziły z oszczędności stron postępowania oraz darowizn dokonanych na ich rzecz przez rodziców uczestnika. I tak W. K. w dniu 28 sierpnia 2003r. wypłacił z rachunku bankowego w Banku (...) kwotę 8.844,60 zł, 1.971,84 zł, 3.412,70 zł oraz 20.939,88 zł z przeznaczeniem na zakup mieszkania przez strony postępowania. Z kolei uczestnik w dniu zawarcia umowy nabycia lokalu wypłacił z rachunku bankowego kwoty 10.343,04 zł, 15.647,39 zł, 5.150,79 zł, 94,02 zł, które uprzednio stanowiły lokaty terminowe. Środki zgromadzone w ramach tych lokat stanowiły oszczędności stron powstałe w trakcie trwania małżeństwa. Opłaty wynikające z taksy notarialnej, przyjęcia w poczet członków spółdzielni, które zostały uiszczone w dniu 1 września 2003r.; kosztów wynagrodzenia pośrednika obrotu nieruchomościami w wysokości 1350 zł uiszczonych w dniu 30 września 2003r. również zostały uiszczone przez strony ze środków pochodzących z majątku wspólnego, a stanowiącego darowizny dokonane na rzecz wnioskodawczyni i uczestnika przez rodziców uczestnika.

dowód: akt notarialny z 28.08.2003r. k. 5-7

zaświadczenie z 7.08.2003r. k. 52

zaświadczenie z 7.08.2003r. k. 53

dowód wpłaty i poświadczenie odbioru k. 54

zaświadczenie z 21.04.2015r. k. 49-50

dyspozycja wypłaty k. 48

dowód wypłaty z 28.08.2003r. k. 45-46

dowód wypłaty z 28.08.2003r. k. 47

dyspozycja wypłaty k. 51

pismo z 1.09.2003r. z dowodem wpłaty k. 55

faktura z 30.09.2003r. k. 56

zeznania świadka E. K. k. 688v.-689v.

zeznania świadka W. F. (1) k. 689v.

zeznania świadka W. F. (2) k. 690

zeznania wnioskodawczynie k. 692v.

Środki zgromadzone przez uczestnika w (...) Otwartym Funduszu Emerytalnym (...) z tytułu polisy nr (...) w wysokości 9.592,12 zł oraz polisy nr (...) w wysokości 9.109,80 zł zostały wypłacone uczestnikowi w dniu odpowiednio 9 marca 2004r. i 3 października 2003r. Środki te zostały przeznaczone na remont mieszkania. W dwa miesiące po dokonaniu zakupu lokalu strony przystąpiły do jego remontu, a następnie urządzania. W dniu 4 listopada 2003r. w mieszkaniu wymieniono stolarkę okienną. Koszt usługi montażu wyniósł 1.486,03 zł, a zakupu okien w którym pośredniczył pracodawca uczestnika negocjując cenę 4.194,37 zł. W dniu 30 stycznia 2004r. zakupiono do mieszkania drzwi za kwotę 2.400 zł. Wydatki te zostały sfinansowane z środków pochodzących z majątku wspólnego stron, które otrzymali w ramach prezentów ślubnych, jak i darowizn dokonanych przez ich rodziców.

dowód: owu plus (...) k. 424-490

pismo z 2.04.2015r. k. 61

faktura z 4.11.2003r. k. 57

faktura z 4.11.2003r. k. 58-59

faktura z 30.01.2004r. k. 60

zeznania świadka W. F. (1) k. 689v.

zeznania świadka W. F. (2) k. 690

zeznania wnioskodawczynie k. 692v.

Wartość rynkowa spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) na os. (...) w W. , według stanu na dzień 31 stycznia 2015r. i poziomu cen na miesiąc na marzec 2016 r. wynosi 244.200 zł. Z kolei wartość rynkowa samochodu marki T. (...) o nr rej. (...) według stanu i cen z wyżej wymienionych okresów wynosi 8.125 zł.

dowód: opinia biegłego sądowego M. W. k. 704-722

pisemne wyjaśnienia biegłego z 4.05.2016r. k. 737

ustne wyjaśnienia biegłego na rozprawie w dniu 18.05.2016r. k. 783

Strony po ślubie zamieszkały u rodziców wnioskodawczynie w K.. Po dwóch latach strony wyprowadziły się do zakupionego wspólnie mieszkania. Ich małżeństwo układało się dobrze. Obydwoje pracowali zawodowo. Wnioskodawczynie pracowała w hurtowni pracując w trybie zmianowym, z kolei uczestnik pracował najpierw jako mechanik w jednym salonów samochodowych, a następnie prowadził własną działalność gospodarczą pracując od godziny ósmej rano do dwudziestej. Dodatkowo zatrudnił się w kawiarence internetowej. Wnioskodawczynie w tym samym czasie poszukiwała bezskutecznie dodatkowego zatrudnienia. Uczestnik uzyskiwał wyższe dochody niż wnioskodawczynie, które wydatkował na rachunki związane z utrzymaniem mieszkania i samochodu oraz na ratę kredytu na samochód oraz wspólne zakupy. Z kolei środki uzyskane przez wnioskodawczynię wydatkowała ona na środki czystości i kosmetyki. Wnioskodawczynie wykonywała swoje obowiązki domowe w sposób obowiązkowy. Mieszkanie było utrzymane w należytych stanie. Z uwagi na obowiązki zawodowe i organizację czasu pracy strony korzystały z posiłków poza domem. Ostatecznie w 2009r. wnioskodawczynie dopuściła się zdrady małżeńskiej i wówczas wyprowadziła się z wspólnie zajmowanego mieszkania zabierając swoje rzeczy. Od tamtej pory lokal zajmuje jedynie uczestnik. Tylko on też ponosi ciężary związane z jego utrzymaniem. Również koszty utrzymania samochodu ponosi tylko uczestnik, w którego wyłącznej dyspozycji pozostaje samochód.

dowód:

potwierdzenie wykonania przelewu k. 63-90, 105-107, 110-163, 166- 219, 221, 231-278, 281, 284-329, 331-332, 335-369, 371, 373-380, 388-399, 500-680, 742-772, 792-793

paragon z 15.01.2015r. k. 91-96, 98-104, 164, 222 - 230, 283,

faktura k. 97, 165, 220, 270, 282, 330,

polisa k. 230, 333, 382, 400

wniosek polisowy k. 334, 381, 401-404,

pismo z 21.09.2010r. k. 370 , 372,

zeznania świadka J. K. k. 687

zeznania świadka Z. K. k. 687v.-689v.

zeznania świadka W. F. (1) k. 689v.-690

zeznania świadka W. F. (2) k. 690-691

zeznania uczestnika M. K. k. 691

zeznania wnioskodawczyni k. 692v.-693

Stan faktyczny został w niniejszej sprawie ustalony na podstawie dokumentów urzędowych i prywatnych, zeznań wnioskodawczyni, częściowo uczestnika oraz świadków W. F. (1), W. F. (2), oraz częściowo E. K., Z. K. i J. K. a także na podstawie opinii biegłego sądowego rzeczoznawcy M. W.. W pierwszej kolejności należy jednak zaznaczyć, że za bezsporną pomiędzy wnioskodawczynią i uczestnikiem uznano przynależność do ich majątku wspólnego nieruchomości w postaci spółdzielczego własnościowego lokalu mieszkalnego w W. na osiedlu (...) oraz samochodu marki T. (...).

Okoliczności te były wprost przyznawane przez wnioskodawczynię i uczestnika i nie budziły wątpliwości Sądu ze względu na całokształt wyników postępowania dowodowego. Żaden z dokumentów urzędowych, na jakie powołał się powyżej Sąd, nie był kwestionowany co do autentyczności, a wszystkie sporządzone zostały przez uprawnione do tego organy, w przepisanej formie i w zakresie powierzonych im kompetencji. Podobnie nie kwestionowano autentyczności przedłożonych do akt dokumentów prywatnych, które są czytelne i pozwalają na odczytanie treści oświadczeń składanych przez osoby na tych dokumentach podpisane. Zaznaczenia jednak wymaga, że dokumenty przedstawiane przez uczestnika nie w każdym przypadku stanowiły wystarczający dowód powoływanych przez niego okoliczności. Przede wszystkim Sąd ustalił, że zachowanie wnioskodawczyni w czasie trwania małżeństwa nie dało podstaw do uznania, że trwonila ona majątek wspólny lub w jakikolwiek innych sposób sprzeczny z zasadni współzycia go pomniejszała. Postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawczyni, jak i uczestnik pracowali zawodowo i w równym stopniu przyczyniali się do powstania majątku stosownie do swoich możliwości zarobkowych. Okoliczność tą potwierdzili wszyscy świadkowie, którzy zgodnie podali, że małżonkowie pracowali, przy czym uczestnik otrzymywał wyższe wynagrodzenie, będąc dodatkowo zatrudnionym w kawiarence internetowej. Strony spełniały również w równym zakresie swoje obowiązki domowe. Okoliczności wydawania przez wnioskodawczynię dochodu na zakupy ponad możliwości finansowe stron nie potwierdzili świadkowie.

Dla wykazania okoliczności dokonania przez rodziców uczestnika darowizn wyłącznie na jego rzecz w postaci środków pieniężnych, następnie przeznaczonych na zakup mieszkania i koszty z tym związane, jak i jego remont uczestnik powoływał się na zeznania świadków jego rodziców J. i Z. małżonków K.. Okoliczności tej nie potwierdziły zeznania

pozostałych świadków i samej wnioskodawczynie, a także dokument w postaci umowy sprzedaży lokalu, gdzie strony oświadczyły, że środki na zakup mieszkania pochodzą z majątku wspólnego. Kluczowe znaczenie miały tutaj zeznania wnioskodawczynie i świadków W. i W. małżonków F.. Za w pełni wiarygodne uznać należało zeznania w tej mierze wnioskodawczynie, zgodnie z którymi rodzice stron dokonali darowizn na rzecz stron postępowania wspólnie. Jest to też zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, bowiem o ile rodzice młodych małżonków udzielają im pomocy, także finansowej, to czynią to na rzecz małżonków, a nie jednego z nich. Brak w niniejszej sprawie podstaw do domniemywania, by ze względu na jakiegokolwiek okoliczności szczególne rodzice uczestnika od nakreślonej zasady mieliby odstąpić. Należało odmówić przymiotu wiarygodności zeznaniom J. K. i Z. K., jak i ich córki, deklarujących, że darowizny zostały dokonane jedynie na rzecz uczestnika. Sąd ocenił zachowanie tych świadków jako wsparcie stanowiska zajętego przez uczestnika. Reguły doświadczenia życiowego nakazują też przyjąć, że uczestnik nie dokonywałby na lokal mieszkalny nakładu z majątku osobistego, likwidując książeczkę mieszkaniową w Banku (...), gdyby darowizna wkładu mieszkaniowego została dokonana przez siostrę wyłącznie na rzecz uczestnika, a nie do majątku wspólnego małżonków. Świadczenie ci zeznawali na tę okoliczność, że kwoty przekazali uczestnikowi w gotówce, zaznaczając nawet wtedy, że pieniądze dają wyłącznie synowi. Nie można wobec tego uznać zeznań tych świadków za wiarygodne, a jedynie za dostosowanie ich do bieżących interesów procesowych uczestnika. Wobec zaś jednoznacznych i niepodważonych skutecznie przez uczestnika zeznań wnioskodawczynie i rodziców wnioskodawczynie, uznać należało za prawdziwe twierdzenie o pochodzeniu kwot przeznaczonych na zakup i remont mieszkania z majątku wspólnego stron.

Sąd oparł się na opinii szacunkowej sporządzonej przez biegłego sądowego rzeczoznawcę M. W.. Opinia ta wbrew zarzutom została sporządzona rzetelnie, a ponadto zgodnie z poleceniami danymi biegłemu przez Sąd oraz z przepisami regulującymi zasady wyceny nieruchomości i ruchomości Zastrzeżenia co do opinii nie były zasadne, a biegły szczegółowo odpowiedział na nie bądź to pisemnie, bądź też w trakcie ustnych wyjaśnień składanych na rozprawie. Zarzuty co do opinii ograniczały się w zasadzie do bezzasadnych twierdzeń o zawyżeniu, bądź zaniżeniu wyceny danej nieruchomości, a związane były w sposób wyraźny z przyjętymi przez wnioskodawczynię i uczestnika stanowiskami co do sposobu podziału majątku wspólnego.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 31 k.r.o. do majątku wspólnego małżonków należą przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich, a w szczególności pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków, dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków, środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków, kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Art. 32 k.r.o. zawiera zaś zamknięty katalog składników majątku osobistego każdego z małżonków. Mając na uwadze powołane przepisy w niniejszym postępowaniu jako składniki majątku wspólnego wnioskodawczynie i uczestnika ustalono przedmioty opisane szczegółowo w pkt I postanowienia. Przynależność tych składników - spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w W. na osiedlu (...) oraz samochodu marki T. (...) - do majątku wspólnego stron, nie była z resztą w niniejszej sprawie przedmiotem sporu byłych małżonków. W celu ustalenia wartości składników majątku wspólnego na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej Sąd zasięgnął opinii biegłego sądowego M. W.. Wniosków opinii biegłego nie były w stanie podważyć zarzuty wnioskodawczynie i uczestnika – na co Sąd zwrócił już wyżej uwagę. Do majątku wspólnego stron nie należy zaś sprzęt fotograficzny używany przez uczestnika. Co do elementów składających się na ów „sprzęt” strony zgodnie podnosiły dwie okoliczności: że zostały one nabyte w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej, a także iż służyły zaspokajaniu osobistych potrzeb uczestnika. Wnioskodawczynie wskazywała jednak równocześnie, iż ten „sprzęt” został nabyty przez uczestnika nie tylko w ramach praktykowanego hobby, ale również w celu prowadzenia działalności gospodarczej – nie przedstawiając na tę okoliczność żadnego dowodu (k. 412v.). Sąd poprzestał więc w tej mierze na tym, co między stronami było bezsporne – mianowicie na tym, że sprzęt fotograficzny nabywany przez uczestnika w czasie trwania wspólności majątkowej z wnioskodawczynią służył wyłącznie do zaspokajania jego

osobistych potrzeb. Z tej przyczyny ostatecznie niesprecyzowane bliżej elementy składające się na zbiorczą kategorię „sprzętu fotograficznego” wchodziły w skład majątku osobistego uczestnika (art. 33 pkt 4 k.r.o.).

Objaśniając motywy, jakimi kierował się Sąd oddalając wniosek uczestnika o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym, przypomnieć należy, że z żądaniem takim może skutecznie wystąpić każdy z małżonków wyłącznie z ważnych powodów, a ponadto tylko wtedy, gdy małżonkowie nie przyczyniali się w równym stopniu do powstania tego majątku, przy czym przy ocenie stopnia przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym (art. 43 § 2 zd. 1 i art. 43 § 3 k.r.o.). Zacytowana regulacja określa dwie przesłanki ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, które muszą wystąpić łącznie i które pozostają do siebie w takim wzajemnym stosunku, że żadne "ważne powody" nie stanowią podstawy takiego orzeczenia jeżeli stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego jest równy, a jednocześnie - nawet różny stopień przyczynienia się małżonków do powstania tego majątku nie stanowi podstawy ustalenia nierównych udziałów jeżeli nie przemawiają za tym "ważne powody" (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 24 kwietnia 2013 roku, sygn. akt IV CSK 553/12 oraz w orzeczeniu z dnia 23 września 1997 roku, sygn. akt I CKN 530/97). Przez „ważne powody” rozumie się w tym przypadku takie okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego sprzeciwiają się przyznaniu jednemu z małżonków korzyści z tej części majątku wspólnego, do powstania której ten małżonek się nie przyczynił. Przy ocenie istnienia ważnych powodów należy mieć na względzie całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2012 roku sygn. akt II CSK 259/12). Podkreślenia wymaga przy tym, iż kryterium "ważnych powodów" ma nie tylko aspekt majątkowy, ale również etyczny, co wyraża się w postulatcie dokonywania ich oceny przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego (por. powołane powyżej orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2013 roku, sygn. akt IV CSK 553/12). Z kolei przez „przyczynienie się do powstania majątku wspólnego” rozumie się całokształt starań każdego z małżonków o założoną przez nich rodzinę i zaspokojenie jej potrzeb, a więc nie tylko wysokość zarobków czy innych dochodów osiąganych przez każde z nich, lecz także i to jaki użytek czynią oni z tych dochodów, czy gospodarują nimi należycie i nie trwonią ich lekkomyślnie (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 września 1997 roku, sygn. akt I CKN 530/97). W tym zakresie tak w doktrynie, jak i w orzecznictwie ugruntowała się zasada, że tylko w sytuacji rażącego lub uporczywego nieprzyczyniania się do powstania majątku wspólnego pomimo posiadanych sił oraz możliwości zarobkowych drugi małżonek może żądać, aby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z małżonków przyczynił się do powstania tego majątku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1972 roku, sygn. akt III CRN 235/72). Należy wobec tego ustalić czy zachowanie jednego z małżonków w czasie trwania małżeństwa, w szczególności nieprzyczynianie się do powiększania majątku dorobkowego pomimo posiadania takiej możliwości stanowiło przyczynę niższej wartości majątku wspólnego niż wartość możliwa do osiągnięcia, gdyby małżonek postępował właściwie (tak T. Sokołowski [w:], M. Andrzejewski i in., Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, LEX 2013, uw. 7 do art. 43). Sugeruje się także w orzecznictwie, aby dla oceny zachodzenia w danej sprawie „ważnych powodów” odwoływać się m.in. do ustaleń dotyczących ewentualnych naruszeń przez jednego z małżonków obowiązków wobec rodziny, czy też zawinienia w rozkładzie pożycia (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2003 roku, sygn. IV CKN 278/01). Wina małżonka jest bowiem elementem, który powinien być brany pod uwagę przy ocenie czy za ustaleniem nierównych udziałów przemawiają "ważne powody" analizowane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Nie należy przy tym jednak tracić z pola widzenia, że wina małżonka - w odróżnieniu od regulacji zawartej w art. 27 kodeksu rodzinnego z 1950 roku - nie została objęta hipotezą przepisu. Brak jest zatem podstaw do traktowania wina jako czynnika przesądzającego o odmowie ustalenia nierównych udziałów "na korzyść" małżonka winnego bez względu na cały kontekst sytuacyjny. Niezależnie już od tego, że rozwód małżeństwa wnioskodawczyni i uczestnika dokonany został bez orzekania o winie w rozkładzie pożycia, brak było również innych podstaw do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym. Z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie przez Sąd wynika, że żadnemu z małżonków nie można było zarzucić uchylania się od podjęcia pracy zarobkowej i łożenia na utrzymanie rodziny, czy tym bardziej trwonienia majątku. W szczególności nie stanowi przesłanki ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym małżonków okoliczność, iż pracując osiągnęli wynagrodzenie za wykonywaną pracę w różnej wysokości. Niezasadne byłoby też czynienie

wnioskodawczyni zarzutu, że nie poszukiwała lub poszukiwała bezskutecznie dodatkowych źródeł zarobku. To, że uczestnik poświęcał się wykonywanej pracy czy w ogólności działalności zarobkowej w stopniu ponadnormatywnym (jak ustalono, potrafił regularnie pracować po dwanaście godzin na dobę), nie uzasadnia oczekiwania takiego samego poświęcenia się od wnioskodawczyni – niezależnie już od tego, że w stałym braku obecności uczestnika we wspólnym mieszkaniu to na wnioskodawczyni spoczywał główny ciężar prowadzenia gospodarstwa domowego, a z obowiązków z tym związanych wnioskodawczyni wywiązywała się należycie.

Wniosek uczestnika o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym został oddalony. Podział tego majątku powinien mieć zatem na względzie, że byli małżonkowie mają w nim równe udziały (art. 43 § 1 k.r.o.). Na rozprawie w dniu 22 czerwca 2016 roku strony po przeprowadzonych rozmowach zgodnie wniosły o to, aby dokonując podziału majątku wspólnego przyznać uczestnikowi na wyłączną własność oba składniki majątku wspólnego. Strony doszły też do porozumienia odnośnie jednorazowości i terminu spłaty, jakiej uczestnik ma dokonać na rzecz wnioskodawczyni. Skoro zatem w tym zakresie strony zgodnie się porozumiały, to należało to ich porozumienie zaakceptować, czego wyrazem jest orzeczenie zawarte w pkt 2 postanowienia. Ustalając wysokość spłaty należało jednak mieć na uwadze poczynione ustalenia co do pochodzenia środków na nabycie do majątku wspólnego spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w W. na osiedlu (...). Jako bowiem ustalono, cena nabycia prawa do lokalu została w części pokryta ze środków pochodzących z dwóch lokat terminowych założonych przez uczestnika jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego z wnioskodawczynią (w wysokości 5.376,20 złotych), a w części ze środków stanowiących wkład mieszkaniowy uczestnika w Banku (...) S.A. (w wysokości 7.723,21 złotych). W ten sposób połowę ustalonej wartości składu majątku wspólnego stron (126.162,50 złotych) należało pomniejszyć o wspomniane kwoty, potraktowane jako nakłady z majątku osobistego uczestnika na majątek wspólny, a uzyskaną w ten sposób różnicę zasądzić na rzecz wnioskodawczyni jako należną jej spłatę. Skoro bowiem w wyniku podziału to uczestnikowi przyznano składnik majątku wspólnego, na nabycie którego dokonał nakładów ze swego majątku osobistego, to niezasadnym byłoby obecnie przyznanie wnioskodawczyni wartości tych nakładów „ukrytej” w spłacie. Wnioskodawczyni nie wykazała przy tym, by cena nabycia prawa do lokalu w części wynoszącej 2.382 złotych została pokryta z jej majątku osobistego poprzez spieniężenie wkładu zgromadzonego na książeczce mieszkaniowej; nie są w tym zakresie wystarczające same jej twierdzenia.

Uczestnik żądał rozliczenia szeregu dalszych kwot, stanowiących w jego ocenie nakłady z jego majątku osobistego na majątek wspólny, dokonane w czasie trwania związku małżeńskiego z wnioskodawczynią. Jak wynika z odpowiedzi na wniosek, przedmiotem tych nakładów miały być środki pieniężne pochodzące z likwidacji rachunku w (...) Otwartym Funduszu Emerytalnym (...), darowizn poczynionych przez rodziców i siostrę wyłącznie na jego rzecz oraz darowizny uczynionej na jego rzecz przez pracodawcę. Co do środków zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego, to należały one do majątku wspólnego (art. 31 § 2 pkt 3 k.r.o.). Darowizny od rodziców i siostry uczestnika dokonane zostały do majątku wspólnego, a nie do majątku osobistego uczestnika – co zostało już wyżej omówione. Na podstawie materiału dowodowego sprawy nie można też było uznać za udowodnione, by uczestnik otrzymał od pracodawcy darowiznę na zakup okien; ustalono za to, że pracodawca uczestnika jedynie pośredniczył w zakupie okien, uzyskując jedynie w negocjacjach pewną cenę sprzedaży. Wynika z tego, że uczestnik nie dokonał żadnych dalszych nakładów ze swego majątku osobistego na majątek objęty wspólnością majątkową małżeńską.

Oddaleniu podlegało także żądanie uczestnika zasądzenia na jego rzecz od wnioskodawczyni zwrotu połowy wartości „nakładów” na przedmioty współwłasności, dokonanych po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej. Żądanie takie, znajdujące podstawę w art. 618 § 1 k.p.c., oparte zostało przez uczestnika na twierdzeniu sprecyzowanym ostatecznie w piśmie złożonym na rozprawie w dniu 22 czerwca 2016 roku, iż po rozwiązaniu małżeństwa z wnioskodawczynią poniósł ze swego majątku osobistego „nakłady” w wysokości 13.301,19 złotych, na które miały się składać wydatki związane z uiszczaniem czynszu na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej w W., opłatami za energię elektryczną, gaz, telefon stacjonarny i Internet, ubezpieczeniem mieszkania i zapłaconym podatkiem od nieruchomości oraz na pokrycie kosztów eksploatacji samochodu. W kontekście tych żądań uczestnika należy przypomnieć, że zgodnie z art. 206 k.c. każdy ze współwłaścicieli jest uprawniony do współposiadania rzeczy wspólnej oraz do korzystania z niej w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy

przez pozostałych współwłaścicieli. Posiadanie i korzystanie z rzeczy wspólnych jest jedynie uprawnieniem, a nie obowiązkiem współwłaściciela. Tutaj uprawnienia wnioskodawczynie i uczestnika są takie same, zatem wyłączone korzystanie przez uczestnika ze wspólnych rzeczy nie nosiło i nie nosi znamion bezprawności (podobnie jak znamion bezprawności nie nosi tym bardziej niekorzystanie z tych rzeczy przez wnioskodawczynię), a uczestnikowi jako chcącemu nie dzieje się krzywda. Z tej przyczyny nie jest zasadne obciążanie wnioskodawczynie kosztami eksploatacyjnymi związanymi z użytkowaniem wspólnych rzeczy, skoro ona z nich w ogóle nie korzysta. Uczestnik nie ponosi z tego tytułu żadnej szkody, a trudno znaleźć racjonalne uzasadnienie dla jego żądania, aby wnioskodawczynie w takiej sytuacji pokrywała choćby w części np. należności za media dostarczane do wspólnego mieszkania, skoro wnioskodawczynie z nich nie korzysta.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 520 § 1 k.p.c., albowiem zarówno wnioskodawczynie, jak i uczestnik byli w równym stopniu zainteresowani w korzystnym dla siebie rozstrzygnięciu sprawy. Miano jednak na uwadze, że postanowieniem z dnia 2 czerwca 2015 roku wnioskodawczynie została zwolniona w całości od ponoszenia kosztów sądowych – z tej przyczyny koszty postępowania w części, w jakiej w braku zwolnienia musiałaby ponieść wnioskodawczynie, obciążą ostatecznie Skarb Państwa. Szczegółowe rozliczenie kosztów pozostawiono referendarzowi sądowemu, na zasadzie art. 108 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

S..:

- 1) odnotować uzasadnienie;
- 2) odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi uczestnika adwokatowi P. N.;
- 3) kal. 3 tygodnie z dowodem doręczenia.